

Да ли је могуће да невладине организације, које промовишу западне вредности у Србији, мисле да само за њих не важи начело транспарентности финансирања?

Разумем незадовољство невладиних организација о чијем је финансирању „Политика” писала у досијеу „Путеви америчког новца у Србији”. Нису навикли да се било ко у Србији бави овом темом на основу чињеница и бројки, уместо стереотипних оптужби. Свако уређено грађанско друштво, међутим, подразумева транспарентност у финансирању не само партија и политичара, него и медија и невладиних организација. Зато не разумем зашто се моји критичари опиру објављивању чињеница. Да ли је могуће да мисле да само њихове организације треба изузети из начела транспарентности? Да правила за њих не важе?

Када је „Политика“ у јуну објавила серију текстова о домаћем буџетском новцу који добијају поједине невладине организације, „Твитер“ и „Фејсбук“ запалили су се од тешких речи, увреда и критика на рачун нашег листа. Много њих ме је оптуживало да опет покрећем причу о издајницима и страним плаћеницима, да потпирујем мржњу, да људима стављам мете на чело, али их је веома мало покушало да демантује материјалне податке које сам обелоданила.

Чини ми се да сада, када се бавим америчким финансијерима домаћих организација и медија, све почиње испочетка. Независно друштво новинара Војводине, портал „Јужне вести“ и Фондација „Славко Ћурувија“ реаговали су ових дана због података које сам објавила у серији текстова о путевима америчког новца у Србији. Сви ти подаци, који подразумевају уплате великих фондација на рачун српских невладиних организација, уредно су забележени на сајту америчког Фондација центра. Реч је о установи која постоји већ 60 година и чији сарадници прикупљају податке о сарадњи организација цивилног друштва широм света. Проверу података врше укрштањем података из чак 35 различитих извора информација. Сарађују са великим бројем донатора.

Фондација центар сматра да би финансирање невладиних организација морало да буде јавно и свима доступно. Невладине организације у Србији очито не деле то уверење. Малобројне су организације на чијим је порталима могуће пронаћи детаљне податке о донацијама, оствареним пројектима и утрошеном новцу. Моје је искуство да се сваки покушај да се истраже финансије у невладином сектору по правилу завршава синхронизованим нападом на аутора или целу редакцију. Указује се на његове скривене намере, а статистика се дискредитује политичком пропагандом и вештим спиновањем.

Тако се Независно друштво новинара Војводине пожалило да је „Политика“ објавила нетачне податке о донацијама које стижу на њихов рачун. Морам да упутим Недима Сејдиновића, председника ИО НДНВ-а, на архиву Фондација центра. Нека је помно прочита, уместо да троши силну енергије на смишљање погрдних израза којим етикетира неистомишљенике. Ако тако учини, на трећој страни списка организација које примају донације наићи ће на 212.500 долара које је НДНВ добио од неколико донатора. Већ на 13. страници видеће да је његово еснафско удружење добило још 29.800 долара од америчке Националне задужбине за демократију (НЕРД). Овај новац уплаћен је 2011. године за одржавање шест панела на којима се расправљало о децентрализацији, као и за обуку новинара и уредника који извештавају на ову тему.

Портал „Јужне вести” пожалио се редакцији да од Фонда за партнерство и транспарентност нису добили 61.800 долара већ половину те суме (30.900) на основу уговора потписаног 30. децембра 2011. године. Ипак, на сајту Фондација центра наведено је да „Јужне вести” од Фонда за транспарентност имали још једну донацију у истом износу од 30.900 долара наредне године (2012. година).

Фондација „Славко Ђурувија” добила је 150.000 долара од Фонда браће Рокфелер (2013. и 2014. године). Илир Гаши, извршни директор Фондације „Славко Ђурувија”, тим поводом је нашој редакцији упутио протестно писмо јер овим новцем, како каже, није финансиран њихов сајт „Цензоловка”. У свом писму Гаши је објаснио како новац од ове две уплате није утрошен за рад поменутог сајта. Ипак, није доставио доказ за своје речи нити је разрешио дилему да ли је заиста ова фондација добила од Рокфелера донацију од 150.000 долара.

(Политика)